

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 15 februari 1929 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående arbetstidsförhållandena vid rikets fasta brandkårer.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 178, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Törnkvist* i Karlskrona hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj: t anhålla, att Kungl. Maj: t till 1930 års riksdag, då lagen om arbetstidens begränsning ånyo torde komma under statsmakternas omprövning, ville låta verkställa utredning rörande arbetstidsförhållandena vid rikets fasta brandkårer samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för berörda yrkande, får utskottet hänvisa till motionens innehåll.

Frågans behandling vid 1928 års riksdag.

Föreliggande spörsmål förelåg till behandling vid fjolårets riksdag genom två inom andra kammaren väckta motioner, nämligen nr 286 av herr *Samuelsson* m. fl. och nr 290 av herr *Törnkvist* i Karlskrona m. fl.

I motionen II: 286 hemställdes, att lagen om arbetstidens begränsning skulle omfatta brandmännen vid yrkesbrandkårer i landet; eller, om detta icke bifölles, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj: t begära utredning och förslag angående begränsning av brandmännens tjänstgöringstid.

I motionen II: 290 hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj: t anhålla, att Kungl. Maj: t till 1930 års riksdag, då lagen om arbetstidens begränsning ånyo torde komma under statsmakternas omprövning, ville låta verkställa utredning rörande arbetstidsförhållandena vid rikets fasta brandkårer samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

I sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 15, anförde andra lagutskottet följande:

Den verksamhet, som utövas av städernas brandväsen, är icke hänförlig till vare sig rörelse eller sådana arbetsföretag, som omförmälas i lagen om arbetstidens begränsning. Denna lag äger således icke tillämplighet beträffande brandmännens tjänstgöringsförhållanden. I detta avseende överensstämmer den svenska åttatimmarslagen med den vid Washington-konferensen år 1919 föreslagna konventionen angående arbetstidslagstiftning. Enligt utskottets förmenande måste det väcka starka betänkligheter att, såsom nu föreslås, utvidga denna lagstiftning till att omfatta sådan verksamhet som den här ifrågavarande.

Under behandlingen år 1926 av förslaget till lag om arbetstidens begränsning yttrade utskottet vid övervägande av frågan angående lagens giltighetstid, att, då frågan om revision av Washington-konventionen enligt en bestämmelse i densamma skulle tagas under övervägande inom tio år från det konventionen först trädde i kraft, vilket skedde den 13 juni 1921, lagens giltighetstid lämpligen borde bestämmas till utgången av år 1930. Härjämte anförde utskottet, att det givetvis torde kunna förutsättas, att Kungl. Maj:t under den fortsatta provisorietiden komme att med uppmärksamhet följa utvecklingen, såväl inom som utom landet, av de förhållanden, vilka kunde vara av betydelse för frågan om upprätthållandet och gestaltningen av förevarande lagstiftning och därvid ägna särskild uppmärksamhet åt de ledande industristaternas ställning. Vid sådant förhållande torde icke, såsom i motionen II:290 föreslås, vara lämpligt att göra hemställan hos Kungl. Maj:t om verkställande till 1930 års riksdag, då lagen om arbetstidens begränsning förväntas ånyo komma under prövning, av utredning rörande arbetstidsförhållandena vid rikets brandkårer.

Ej heller synas enligt utskottets mening tillräckliga skäl föreligga att till utredning upptaga frågan om reglering av arbetstiden vid brandkårerna genom en vid sidan av den nu gällande åttatimmarslagen utfärdad formellt fristående lagstiftning. Med hänsyn till de växlande förhållanden, under vilka verksamheten vid brandkårerna måste utövas i olika städer och samhällen, och ej minst till nödvändigheten att jämförelsevis fritt kunna avväga proportionen mellan brandmännens effektiva arbetstid och den tjänstgöringstid, som ej kan anses vara av arbetstids natur, möta tydligen svårigheter att på detta område reglera arbetsförhållandena med generella bestämmelser. Då ej heller omständigheter påvisats, som giva vid handen, att vederbörande kommuner såsom arbetsgivare bestämma brandmännens arbetstidsförhållanden på ett sådant sätt, att anledning finnes för riksdagen att trots här anförda betänkligheter ingripa för att med lagstiftning reglera nämnda förhållanden, får utskottet hemställa, att förevarande motioner icke måtta till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Vid det förnyade övervägande, som utskottet ägnat det i motionen upptagna spörsmålet, har utskottet icke funnit skäl föreligga att frångå den ståndpunkt, som utskottet intog vid frågans behandling under fjolåret.

Utskottet.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 februari 1929.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow**, *Linder, Almkvist, Sigfrid Hansson, Frändén, Thorberg* och *Granström*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Magnusson* i Kalmar, *Hage, Ödström, Johansson* i Sollefteå, *Petersson* i Lerbäcksbyn, *Gardell* i Gans* och *Osberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Linder, Sigfrid Hansson, Thorberg, Magnusson* i Kalmar, *Hage* och *Johansson* i Sollefteå, vilka anfört:

»I motion nr 290 till 1928 års riksdag påkallade herr Törnkvist i Karlskrona m. fl. riksdagens uppmärksamhet beträffande brandkårspersonalens tjänstgöringsförhållanden.

På hemställan av andra lagutskottet föranledde motionen ej till någon riksdagens åtgärd. Vid utskottets utlåtande fanns dock fogad en reservation, däri reservanterna av de upplysningar, som motionärerna lämnat till stöd för sina yrkanden, ansågo framgå, att brandmännen i vårt land i regel hade en synnerligen lång tjänstgöringstid, över vilken de ansågos hava befogad anledning att beklaga sig. I reservationen hette det vidare, bland annat: »Även om dessa tjänstgöringsförhållanden icke kunna regleras efter samma normer som arbetstiden inom industrien och därmed jämförliga förvärvsområden, torde de likväl förtjäna att bliva föremål för statsmakternas uppmärksamhet och ingripande, i all synnerhet som brandmännen befinna sig i en sådan tjänsteställning, att man icke önskar att de skola använda sig av medel som andra arbetargrupper förfoga över med avseende på arbetsvillkorens reglering.»

Lika med utskottets majoritet hava ej heller vi vid det förnyade övervägande, som vi ägnat det i motionen upptagna spörsmålet, funnit skäl föreligga att frångå den ståndpunkt, som reservanterna intogo vid frågans behandling under fjolåret.

Vi tillåta oss därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t låter verkställa utredning rörande tjänstgöringsförhållandena vid de fasta brandkårerna i riket samt för riksdagen framlägger det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.»